

Maatregelen voor bevruchtingsstation Marken

E. Oortman Gerlings

Vorig jaar heb ik enkele raadgevingen en voorschriften samengesteld om de kans op besmetting met Amerikaans vuilbroed (AVB), tijdens de bevruchting, te verkleinen. In **Bijen** 4(2): 39-41 heeft u kunnen lezen dat de Bedrijfsraad voor de bijenhouderij maatregelen heeft gepubliceerd. Jammer dat men enkele belangrijke maatregelen, die het besmettingsgevaar door het vervliegen beperken, niet heeft genoemd. Vooral bij onze Buckfastbijen is het vervliegen een belangrijk euvel. Ik vind dan ook de maatregelen zoals beschreven in **Bijen** ontoereikend! Daarom heb ik besloten voor Marken eigen maatregelen voor te schrijven. In deze maatregelen zijn die uit **Bijen** verwerkt.

Programma van het station

- Reservering: Indien u dit jaar uw koninginnen op Marken wilt laten bevruchten, dient u minstens 3 weken vooraf ruimte te reserveren. U kunt mij of de heer Jaap Slooten iedere donderdag tussen 19.00-21.00 uur bellen, 02993-68114 of 02993-68697.
- Kastjes brengen en halen: vanaf 19 mei iedere vrijdag tussen 20.30-21.00 uur op de parkeerplaats bij de drie windmolens op de dijk naar Marken. Na 14 dagen kunt u ze op vrijdagavond op dezelfde tijd en plaats weer ophalen. Mochten in de periode van 14 dagen minder dan 3 bevruchttingsdagen (temperatuur minstens 20°C, met zon en weinig wind) vallen, dan kunt u de kastjes één week langer laten staan. In dat geval neem ik telefonisch contact met u op. Het staangeld bedraagt f7,50 per volkje.

• Darrenlijn: De moeren van de opgestelde darrenvolken en van de volken die het darrebroed leveren zijn dochters van de Zweedse moer UG92-402. Deze stamt af van de oude anatolica-lijnen B366 en B344 van de Buckfast-abdij. De pedigree: UG92-402 = .90-UG9041xUG8856: .88-UG8856xEK8602: .88-UG8836xUG8537: .86-UG8666xUG8537: B366xB366 en UG8537 stamt van B344XB344.

UG en EK staan voor de Zweedse telers Ulf Gröhn en Elvon Karlsson. Behalve de bekende Buckfast-eigenschappen hebben ze tevens de volgende kenmerken:

- een duidelijke broedpauze in de winter,
- daardoor zeer zuinig met het wintervoer,
- zeer economisch met het zomervoer (honing),
- zeer geschikt voor gespreide dracht en
- door het ontbreken van de Athos-invloed, zijn de volken ook geschikt voor Spaarkasten.

• Bepaling opstellingsplaatsen: Omdat ik de indruk heb dat de bevruchttingsresultaten samenhangen met de plaats waar de kastjes worden opgesteld, zou ik deze 'gunstige' plaatsen, met uw hulp, willen bepalen. Hiervoor vraag ik u het door mij aangebrachte kastnummer met het bevruchttingsresultaat terug te willen melden op de door mij verstrekte briefkaart.

Algemeen

- Indien uw kastjes niet aan de voorschriften voldoen dan worden uw kastjes niet geaccepteerd.
- Het bestuur van uw BBV zal controleren of de maatregelen worden uitgevoerd en gehandhaafd.
- Het is de bedoeling dat u naar eigen goeddunken rekening houdt met de adviezen. Deze geven niet alleen een mogelijke bescherming tegen vuilbroed-besmetting, maar ook zal het bevruchttingsresultaat er aanzienlijk door verbeterd worden.

Voorschriften

1. De bevruchtingvolkjes mogen alleen in de volgende kastjes aangevoerd worden: Kirchhainers, Apidea's en EWK's (type Zander, -1/3 Normal of -Erlanger).
2. Naam en postcode moeten onuitwisbaar op alle kastjes zijn aangebracht.
3. De kastjes moeten altijd van een darrerooster (maximum doorlaat 5,2 mm) worden voorzien. De darreroosters dienen, m.u.v. de EWK's, aan de binnenzijde van het kastje deugdelijk worden aangebracht.
4. De gehele buitenkant van de kastjes moet in verschillende 'bijenkleuren' geverfd zijn.
5. De ramen in de kastjes mogen alleen kunstraat bevatten. Gebruikte kastjes moeten vooraf ontsmet worden met een 3% natronloog- of 5% soda-oplossing.
6. De bijen mogen alleen met Apifonda gevoerd worden. Apidea's minimaal 500 gram, Kirchhainer's minimaal 800 gram en van de EWK's moet het voerbakje geheel gevuld zijn.
7. De kastjes mogen uitsluitend jonge bijen bevatten, want ze moeten tenminste 4 weken mee! Kirchhainer's maximaal 2 kopjes (250 ml), Apidea's max. 1 kopje (125ml), EWK's (Erlanger) 1/2 kopje (60 ml), EWK's (Normal) 3/4 kopje (100 ml), EWK's (Zander) 1 kopje.
8. De inzender moet z'n registratiekaart kunnen tonen.
9. De inzender moet bij het brengen van zijn kastjes de ingevulde bevruchttingskaart aan de beheerder afgeven. De bevruchttingskaart wordt vooraf toegezonden.

Maatregelen

1. De bevruchtungskastjes worden in groepen van vier, zo ruim mogelijk, opgesteld. Per groep worden de vliegopeningen van de kastjes naar de vier wind-richtingen geplaatst.
2. Het openen en sluiten van de bevruchtungskastjes mag alleen geschieden als de bijen niet meer vliegen. Voor het openen moeten de kastjes tenminste één uur op hun definitieve plaats hebben gestaan.
3. De bevruchtungskastjes moet bij het inleveren van de kastjes ingevuld zijn.
4. Kastjes die uit een gebied komen waar een redelijke kans op vuilbroedbesmetting bestaat, ook al is er nog geen vervoersverbod van kracht, worden geweigerd.
5. De afstand tussen de darren(pleeg)volken en de bevruchtungskastjes bedraagt minstens 100m.

180

Advies

Voordat de volkjes naar het bevruchtungsstation worden vervoerd, moeten ze op eigen stand een aantal dagen invliegen. U moet dan een koninginrooster voor de vliegopening plaatsen. Het effect hiervan is dat er homogene bevruchtungskastjes gevormd worden die minder vervliegen en minder snel beroofd zullen worden. Hierdoor verbetert het bevruchtungsresultaat aanmerkelijk. Dit advies kan als volgt in uw programma opgenomen worden:

- 3 weken voordat u gepland heeft naar het bevruchtungsstation te gaan, overlarven, bijv. op zaterdag.
- 13 dagen later komen de jonge koninginnen uit, dat is op donderdag.
- op vrijdag merkt en inspecteert u de jonge moeren en doet u deze met de aangegeven hoeveelheid bijen en voer in de kastjes.
- dan laat u de volkjes 3 dagen op een donkere plek (niet te koud, 18-20°C) staan. U controleert of de bijen zijn begonnen met bouwen. Mocht dat niet het geval zijn, dan moet u de volkjes langer laten staan.
- maandagavond brengt u de volkjes naar uw stand of thuis in de tuin. Nadat ze een uurtje tot rust gekomen zijn, kunt u de kastjes openen. Vergeet niet het koninginroostertje aan te brengen.
- donderdagavond kunt u de kastjes sluiten nadat u voorzichtig geïnspecteerd heeft of de koningin nog aanwezig is. Daarna weer donker wegzetten. Vergeet niet het roostertje te verwijderen.
- vrijdagavond kunt u de volkjes naar Marken brengen, met veel kans op een zeer goed resultaat! Hebt u nog ideeën over preventieve maatregelen om op een bevruchtungsstation vuilbroedbesmetting te voorkomen, dan verneem ik dat graag.

Opmerking van de redactie:

De adviezen van de heer Oortman Gerlings konden niet in het februari nummer worden opgenomen omdat hij de algemeen aanvaarde maatregelen niet omvangrijk genoeg vond. Door het weergeven van de door hem opgestelde maatregelen ontstaat ten delen een herhaling van de eerder gepubliceerde maatregelen.

Inspectie van bijenvolken op AVB

Tijdens de derde bijeenkomst van de Werkgroep AVB in dit jaar werd o.a. het grote belang van de visuele inspectie door onafhankelijke personen van de volken op de bevruchtungsstations en die van de larvenleveranciers besproken. Tijdens eerdere bijeenkomsten van de verschillende organisaties met de Bedrijfsraad was tot deze wijze van inspecteren besloten. De Werkgroep betreurt het zeer dat zonder enig overleg Buckfast Belangen Verenigd vanwege de kosten afhaakt en de voorkeur geeft aan het laten onderzoeken van één broedmonster en één honingmonster per volk.

De Werkgroep is van mening dat in dit stadium van AVB-besmettingen een degelijk uitgevoerde visuele inspectie van de broedcellen het meest betrouwbaar is en wijst de voorstellen van de BBV van de hand omdat:

- het onderzoeken van één broedmonster per volk niets zegt over het wel of niet aanwezig zijn van besmet broed in andere raten van hetzelfde volk, en
- het onderzoeken van een monster open honing alleen uitsluitel geeft over de vraag of er zich in dit monster wel of geen AVB-sporen bevinden. Uit onderzoek in Nieuw Zeeland is gebleken dat het vinden van sporen niet betekent dat het volk ziek zal worden en omgekeerd, wanneer er geen sporen worden gevonden is dit geen garantie dat het volk gezond is. Het onderzoek op dit gebied is nog in volle gang.

Het ID/DLO (CDI) start i.s.m. de Werkgroep een onderzoek in 50 honingmonsters die verzameld worden uit volken in verschillende delen van ons land. Dit onderzoek wordt uitgevoerd om eerst maar eens een indruk te krijgen of er sporen in deze monsters aanwezig zijn en zo ja, of er verschillen in aantallen worden gevonden. Wat de uitslag van dit onderzoek voor de praktijk betekent moet uit verder onderzoek blijken. De Werkgroep hoopt dat de belanghebbenden met deze overwegingen rekening houden.